

SISEMINISTEERIUM

Pr. Doris Põld
Eesti Infotehnoloogia ja
Telekommunikatsiooni Liit

Teie: 16.04.2026 nr 5.1-1/73

Meie: 19.06.2026 nr 9-1/40-2

Vastus pöördumisele seoses sideandmete säilitamise ja kasutamisega

Austatud Doris Põld

Täname Teid 16. aprilli 2026. aasta pöördumise ning senise sisuka ja konstruktiivse koostöö eest sideandmete regulatsiooni ajakohastamisel. Hindame kõrgelt sideettevõtjate ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu panust selles keerukas ja põhiõigusi puudutavas küsimuses.

Viimase poole aasta jooksul on Justiits- ja Digiministeerium ning partnerid, sealhulgas Siseministeerium, sideettevõtjad ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, teinud eelnõuga intensiivselt tööd. Oleme liikumas lahenduse suunas, mille eesmärk on tagada Eesti sideandmete regulatsiooni vastavus Euroopa Liidu õigusega, sealhulgas Euroopa Kohtu praktikast tulenevate nõuetega. Siseministeeriumi hinnangul peab kavandatav regulatsioon olema ühelt poolt kooskõlas Euroopa Kohtu suunistega ning teiselt poolt arvestama ühiskonna põhjendatud vajadusega elada turvalises keskkonnas. Samuti peame oluliseks, et andmete töötlemisel oleksid tagatud selged, täpsed ja tõhusad õiguslikud tagatised ning vajalikud kontrolli- ja järelevalvemehhanismid.

Pöördumises tõstatatud küsimustele vastates märgime esmalt, et sideandmete säilitamise ja kasutamise regulatsiooni edasine kujundamine peab looma õigusselguse nii ettevõtjatele kui ka õiguskaitseasutustele. Teie pöördumises on õigustatult osutatud vajadusele saada selgust kehtiva regulatsiooni kohaldamise, seadusemuudatuste edasise menetlemise ning e-tõendite määramise rakendamise praktiliste ettevalmistuste kohta. Need küsimused on põhjendatud ja vajavad riigi poolt selget ning koordineeritud käsitlust.

Kehtiva regulatsiooni osas on oluline, et kuni uue lahenduse jõustumiseni tuleb ettevõtjatel tegutseda kehtiva õigusraamistiku alusel, arvestades seejuures nii Euroopa Liidu õigusest tulenevaid nõudeid kui ka kohtupraktikast tulenevaid juhiseid. Mõistame, et see on keeruline, kuna on ühtlasi selge, et senine regulatsioon vajab ajakohastamist, et kõrvaldada õigusselgusetus ja vähendada riske nii andmete töötlejatele kui ka andmete kasutajatele. Riigi ülesanne on tagada, et õiguslik raamistik oleks ettevõtjatele piisavalt selge, praktiliselt rakendatav ja kooskõlas põhiõiguste kaitse nõuetega.

Mis puudutab regulatsiooni muutva eelnõu edasist väljatöötamist, siis kinnitame, et töö sellega jätkub. Siseministeerium on oma seisukohtades rõhutanud, et õiguslik lahendus peab lisaks

terminoloogilisele selgusele ja menetluslikele tagatistele võimaldama säilitada sideandmeid ka raske kuritegevuse vastase võitluse eesmärgil. Meie hinnangul ei ole organiseeritud ja raskete peitekuritegude tõhus menetlemine alati võimalik üksnes ettevõtjate ärilisel eesmärgil lühiajaliselt säilitatavate andmete pinnalt, mistõttu peab seadusandja looma Euroopa Kohtu suunistega kooskõlas oleva lahenduse ka tagasiulatuvate andmete kasutamiseks juhtudel, kus see on vältimatult vajalik.

Selles kontekstis peab regulatsioon looma tasakaalu mitme põhiseaduslikult olulise hüve vahel: eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse, õigusselguse, õiguskindluse, tõhusa süüteo menetluse, sisejulgeoleku ning riigi julgeoleku kaitse vahel. Siseministeeriumi seisukoht on, et sideandmete säilitamine võib olla õiguspärane, kui selle eesmärk, ulatus, säilitamistähtaeg ja juurdepääsutingimused on seaduses täpselt ja proportsionaalselt määratletud ning kui nendega kaasnevad piisavad õiguslikud tagatised.

E-tõendite määruse rakendamise kohta märgime, et tegemist on prioriteetse teemaga. Teie pöördumises viidatud määruse (EL) 2023/1543 kohaldamine algab 18. augustil 2026. aastal ning sellest tulenevalt peab riik tagama vajalikud ettevalmistused nii õiguslikul kui ka tehnilisel tasandil. Teenuseosutajatele tuleb õigeaegselt jagada teavet selle kohta, kuidas toimub määruse alusel andmevahetus, millised on liidestumise üldised tingimused ning kuidas tagatakse turvaline ja usaldusväärne side pädevate asutuste ja teenuseosutajate vahel.

Kokkuvõttes kinnitame, et peame vajalikuks jätkata tihedat koostööd Justiits- ja Digiministeeriumi, sideettevõtjate ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liiduga, et jõuda lahenduseni, mis tagab nii põhiõiguste kaitse kui ka Eesti turvalisuse. Meie eesmärk on regulatsioon, mis vastab Euroopa Liidu õigusele ja Euroopa Kohtu praktikast tulenevatele nõuetele ning võimaldab samal ajal õiguskaitseasutustel täita neile seadusega pandud ülesandeid. Täname Teid veelkord senise sisuka koostöö eest. Peame väga oluliseks, et sideandmete regulatsiooni ajakohastamine toimuks riigi ja ettevõtjate koostöös, läbipaistvalt ning lahendusele suunatult. Oleme valmis tööd selles suunas jätkama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristian Pärt
osakonnajuhataja
sisejulgeoleku asekancleri ülesannetes

Monika Silvet 6125056
monika.silvet@siseministeerium.ee